

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 an 4-50 fl.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 24 cor
1/2 an 12 cor.,
1/4 an 6 cor.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oară 12 fl. a treia
oară 10 fl.

Tot ce privește
foaia să se adreseze
la: Redacțiunea și
administrațiunea
„Unirei“ în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

De jos în sus.

Aci, la întâi Decembrie s'au ținut în Blaj alegerile pentru comitetul comunal, reușind lista alegătorilor români biruitoare *cu unanimitate*.

Nu e un triumf acesta, va zice cineva, când ne dăm seama, că Blajul întrunește majoritatea alegătorilor români, cari își îndeplinesc cea mai elementară datorie, votând cu lista națională. Indrăsnim să spunem acestei obiecțiuni experiența noastră din trecutul nu chiar îndepărtat. Ne aducem foarte bine aminte de alegerile anterioare, când ni se impunea o strângere intențivă a rândurilor, când reușita noastră nu era nici de cum sigură, ori cel mult riscând o împărțire, în proporții nu chiar egale, cu ceilalți concetățeni ai noștri, în disparență minoritate. Azi, lucrurile au decurs așa de neted, încât nu i-a trecut nimănui prin minte, să opună alți candidați, dată fiind reușita absolut

sigură a listei noastre. Din agitațiile ce ne stăpâneau mult — puțin înainte (mai ales: puțin) azi ne-am ales cu o biruință de-a gata. Meritul acestei biruinți revine, de sigur, bărbaților conducători, cari au știut să trezească interesul și conștiința alegătorilor. Acelaș lucru, credem, că s'ar putea săvârși pretutindeni, realizând în centrele cu majoritate reușită sigură, iar pentru cazul minorității, o convenție, în care lista noastră, ar reuși biruitoare măcar în proporțiile reduse ale populației.

Înainte cu un deceniu abia, nu se putea remarca spiritul organizației binefăcătoare de astăzi. Și acest spirit ar realiza rezultate strălucite, dacă s'ar observa — *pe toată linia*: la alegerile comunale, congregaționale, până sus la alegerea deputaților.

Suntem mândri de acest rezultat și am dori, din tot sufletul, să auzim de aceeaș izbândă și în alte centre, cari au aceeaș situație ca și a Blajului.

De jos în sus!

Dela alegerile comunale se pregătește terenul, din ce în ce mai larg pentu lupta constituțională, la care reclamă, înainte de toate: organizare și conștiința demnității proprii.

Ar fi să ne exprimăm, după aceste premise de ordin obștesc, noilor membri ai comitetului nostru comunal, câteva dorințe, cari ne privesc mai de aproape, ca cetățeni ai acestui orașel.

Să începem cu *conductul de apă*. Nicăiri, onorați membri comunali, nu am avut nenorocul, să constatăm o atât de complectă mizerie de apă, ca tocmai aci. Fântâna din mijlocul piațului nu funcționează; pe strada cea lungă e doar una singură — cu o apă nu chiar de învidiat — iar în colo? La șipotul de lângă calea ferată, unde e o apă foarte bună, abea de avem un izvor subțire; la „Șipotul Crăiesii“ nici nu ne mai gândim: e prea departe, și nu mai aparține orașului, ci căii ferate. Au secat izvoarele în Blaj? A secat lacul din vârful „Hulii“, despre

FOIȚA.

Din „Divina Comedie“.

Traducere de George Coșbuc.

Măiestrul G. Coșbuc, a avut amabilitatea a pune la dispoziția „Unirii“ cinci cânturi din minunata traducere din Dante. Dăm mai la vale cântul al 6-lea din „Infern“.

(Note de dr. Alexandru Nicolescu).

Lacul lui Dante trebuie să ni-l închipuim în forma unei pâlnii mari, sau a unui con, răsturnat cu vârful în jos, în coastele cărui sunt săpate cercurile concentrice, în cari se chinuie diferitele clase de păcătoși. Cântarea a VI-a se ocupă cu păcătoșii din cercul al treilea unde se chinuie cei necumpătați în mâncări și beuturi. În cercul I. care se întinde lângă rîul Acheronte, e „limbul“; în al doilea, peste care e pus paznic „Minos“, să chinuie cei dați desfrânarilor trupești.

Mai mare peste cercul al treilea din infern este „Cerberus“. Paznic potrivit! Tălcuind cuvântul *cerberus*. vedem că înseamnă ființă lacomă, nesăturată, care înghite totul. Pedepsa ce-i așteaptă pe oamenii necumpătați este, că stau eulcați cu fața la pământ, și sunt muiți până la oase de-o lapoviță puturoasă, care udă pământul sub ei. La chinurile frigului se adaugă frica sau spaima ce le-o viră în oase, urletele lui Cerberus, care răcnește din trei gâtlejuri și se hrănește lacom din trupurile celor condamnați, trăgându-le pielea și zdrobindu-i în bucăți. Pedepsă meritată! „Per quae peccat quis, per haec et torquetur“. Le-a plăcut în viață muzica și cântecele suave; le-au plăcut banchetele somptuoase, mâncările alese. Acum au în schimbul muzicii, urletele lui Cerberus; în schimbul mâncărilor gustoase, pământul care răspândește miros greu și infect.

În cântare vine vorba despre următoarele persoane:

1. *Ciacco*. Un personajiu ilustru din Firenze, care avea multă trecere prin cercurile

diriguitoare politice, și avea cultură distinsă. Unicul său viciu a fost, necumpătul în mâncări. De aci și numele său de *Ciacco*, care înseamnă „porc“. E condamnat la iad, pentru că să se adeverească odată mai mult adagiul italian: ne amazza pui la gola che la spada; gâtlejul (adecă necumpătul) omoară mai mulți, decât spada.

2. Întrebându-l Dante pe Ciacco despre soarta orașului Firenze, unde erau atâtea partide ce se sfășiau reciproc, dar mai ales partidul *Albilor* (al sălbaticilor) în frunte cu familia *Cerchi*, a cărei conducător era *Vieri*, și al *Negrilor*, în frunte cu familia *Donati*, a cărei cap era *Corso*, — îi răspunde că la început va învinge partidul *Albilor*, din care făcea parte și Dante, iar până a nu trece trei ani, partidul *Negrilor*. De fapt răsculându-se la a. 1301 luna Iunie Negrii contra *Albilor*, capii lor fură exilați și partidul proscris, comițându-se o seamă de ilegalități și opresiuni. În anul 1302, 5 Aprilie cu condamnarea lui *Vieri Cerchi*, ajunge la preponderanță partidul *Negrilor*

care credeam, cu vre-o douăzeci de ani în urmă, că e fără fund?

Înainte cu abia șapte-opt ani se vorbea despre un conduct de apă, și ne gândiam cu toții la enormele lui avantagii. Și lucrul s'a amânat zi cu zi, întrevinind și obstacole, ce nu conglăsuiau cu dorințele membrilor din vechiul comitet, și am rămas și astăzi după cum vom rămânea Dumnezeu știe până când, înapoia orașelor, cari nu tânjesc în mizeria de apă a noastră și nu au pretenția de-a fi un centru cultural, ce adăpostește în sânul său o mie de elevi anual.

Iluminația orașului, lasă și ea foarte mult de dorit. Lămpile cu petrol, ce abia clipocesc ca un ochiu bolnav, la distanțe foarte respectabile, ar putea fi considerate ca o „iluminație“ potrivită pentru un sătuleț de a doua mână, nici decum însă pentru un orașel cu oarecari aspirații. Trecând prin comune mult mai neînsămnate, în apropierea Blajului. Chiar, rămâi surprins de iluminația electrică, introdusă și în locuințele private, pretutindeni. E o lumină mai intensivă, mai igienică și mai puțin costisitoare ca lămpile ce le folosim noi, abstracție făcând dela primejdiile inerente petrolului. Dacă nu ne înșală memoria, se vorbea și despre acest lucru, nu chiar de mult, în legătură, pare-

ni-se cu căderea Târnavei-mici dela Petrifalău...

Mai e chestia curățeniei și a regulării străzilor, cari constituie, fără îndoială: frumseța orașului.

Curățenia s'ar putea începe chiar cu piața — frumoasă piață a Blajului, cu care puține orașe s'ar putea mândri. Părțile mai laturalnice, cum ar fi „Sub-curtea“ și „Republica“ reclamă un pavaj cinstit sau măcar un prundiș mai cu stăruință împrăștiat, căci e o adevărată pedeapsă dela Dumnezeu să le percurgi pe vremuri de ploaie!

Mai era apoi vorba de o stradă și un pod, ca o continuare a Străzii miçi, care ar contribui mult la ridicarea noiei părți de oraș dincolo de linia ferată, unde vedem că se ridică tot mai multe zidiri în vremea din urmă; apoi de o botezare a străzilor, începând cu „strada Inocențiu Micu—Clain“, „strada Unirii“ etc. perpetuând nume meritoase și momente importante pentru orașul nostru și pentru trecutul neamului.

Nu voim să lungim însă pomelnicul.

Am înșirat, în fuga condeului, numai câteva lucruri, cari s'au discutat și s'au reclamat și în trecut.

Noii membrii ai comitetului comunal își vor ști datoria și speranțele noastre se vor realiza, fără îndoială, în viitorul apropiat!

Correspondințe.

Din dieceza de Lugoj.

Îmi aduc aminte de articolele scrise cu multă durere, pline de îngrijorare, cu pătrundere, căutând cu ochi ageri, că unde și cine va fi mâna aceea de fier, cine va fi Episcop în dieceza văduvită a Gherlei, care să facă ordine, cu înțelepciune și tactică părințească să îndrepte, să trezească din amorțeală, să deie viață și să verse suc de putere în toate arterile lăncezite acolo.

Eram și noi îngrijorați, și doream din inimă, să le deie Dumnezeu aceea ce doresc, dar totuși în internul nostru eram mândrii și liniștiți, că noi nu suntem în poziția aceea, că avem în fruntea noastră pe adevăratul și de toți iubitul Părintele nostru, care ne știe și ne cunoaște durerile și lipsele.

Ici colea câte o veste, că Prea Sfinția Sa Episcopul Vasile, să va muta la Gherla. Noi stăteam înmărmuriți pentru moment, că da dacă știrea nu e adevărată.

Iată azi e fapt împlinit, Episcopul nostru mult iubit să duce dela noi și iarăși rămânem orfani.

Trebuie să esclăm cu inima plină de durere:

Preaiubite Părinte 'Ţi părăsești fii cari mult Te-au iubit, adoptezi alți fii sufletești și noi rămânem orfani, și de aci înainte 'Ţi vom fi fii numai de a doua mână.

Ne despărțim cu jale, dar așa să vede, interese mai înalte au cerut să ne părăsești. Ca fii credincioși i-Ţi dorim dela Dumnezeu călătorie fericită, sănătate de plină, și dorim din inimă să Te simțești bine pe noul tron, dar Te rugăm, nu uita de noi nici de aci înainte, că mult Te-am iubit!

cu ajutorul papei Bonifaciu al VIII. zice Dante. E de notat, că acest papă a cerut cu toate mijloacele posibile să împace partidele și a trimis spre acest scop chiar un Cardinal, pe Mateiu d'Acquaspanta; fără însă să reușească.

3. *Farianata Ulberti*. Cel mai glorios căpitan de războaie din Italia, pe vremile lui. A trăit pe timpul domniei lui Manfred, regele Pugliilor și a Siciliei. Cu ajutorul acestuia a învins orașul Firenze, care-l exilase, pentru-că voia să fie singur conducător. După moartea lui Frideric al II-lea fiind exilat din nou și muri în surghiun.

4. Tegghiajo și Jacopo Rusticucci. Tegghiajo Aldobrandini, un cavaler florentin, cuminte renumit în războaie și cu multă autoritate zice Villani. Jacopo Rusticucci, cavaler, om valoros și foarte plăcut. Ambii erau sodomiți, deci îi vom întâlni în cercul al VII-lea între sodomiți.

5. *Arrigo*. După unii ar fi Arrigo Giardonati, după alții Arrigo Filfanti. Acest din urmă a luat parte la uciderea lui Buondelmonte în. a, 1215.

6. *Mosca*. Mosca Lambertini se chinuie în cercul al VIII-lea, amestecat în șirul celor-ce seamănă sămânța neînțelegerilor, turburărilor civile. El propuse uciderea lui Buondelmonte, pentru-că acesta părăsi pe mireasa dintâiu din familia Amidei, și luă una din familia Doati. Aceasta faptă fu începutul turburărilor civile din Firenze.

7. Același Ciacco pomenește, că în Firenze, de prezent nu sunt decât doi drepti. Vrea să înțeleagă în persoanele acestora pe Dante și pe Guido Cavalcanti, prietinel său, sau pe Compagni pe care-l laudă în opul „Cronica“. Că Dante se înșiră pe sine între cei drepti, apare din epistoala lui, all' *Amico Fiorentino*.

La infern.

Venindu-mi iar în firea ce-o pierdui
De mila celor doi cumnați, de care
Cu tetul tulburat în suflet fui.

Văzui căzniți de alt soi și-o nouă stare
De cazne, ori unde mi-am întors privirea
Și-ori unde am mers și-ori cum făceam mișcare.

Era 'ntr'al treilea cerc aci 'n izbirea
Eternei ploii, ce rece, grea și iute
Nu-și schimbă 'n veci nici cursul ei nici firea.

Și ning zăpezi și ape cad stătute
Și grindini bat prin zarea 'ntunecată,
Pământul ce le 'nghite 'ntrânsul, pute.

Iar Cerber fiară crudă și ciudată
Cănește latraici la ticăloșii
Plouați etern, trei guri căscând de-odată.

Băloasă barbă neagră și-ochii roșii,
Și-un pântec larg și ghiare-având, jupoale
Și sfâșie și mușcă păcătoșii.

Cănește urlă toți, pătrunși de ploaie
Și-o coastă o fac a celeilalte scut
Și-astfel se 'ntoarce ades sârmana droaie.

Când marea fiară Cerber ne-a văzut
Rânjindu-și colții a prins din ei să bată
De furie 'n trupu 'ntreg fiind sbătut.

Dar palmele 'ntinzându-le al meu tată
Pământ luă și 'n gura cea 'ntreită
Cu pumnul plin i-o repezi de-odată.

Și ca și-un câne, ce râvnind s'agită
Și tace-apoi, mănecarea când și-o ia,
Și n'are alt gând și țal decât să 'nghită.

Cu fălcile scârboase așa părea
Ăst demon crud ce urlă 'ncât mai bine
Căzniții aceștia surzi să fie-ar vrea.

Iar noi treceam pe umbre ce le ține
Zăcând acest loc cumplit, și-această stradă
Ne-a fost pe-alor golimi, ce par ca pline.

Zăceau cu toții răsturnați grămadă,
Dar unul singur, când de veste prinse
C'am dat spre el, s'a ridicat să șază.

Și-apoi; „De poți cunoaște-mă tu însă,
Ce treci prin acest iad, fu vorba lui,
Căci nu fui stins când vieața ta s'aprinsă“.

Iar eu: „A ta căznire“ așa 'ncepui
„Din minte-mi văd câtăta mi-te scoase
Că-mi pare-asa că nu te mai văzui

Suntem mândri de o parte, că mica noastră dieceză a dat întregii Provincii Metropolitane capi bisericești, și din darul lui Dumnezeu toți sunt în viață.

Dar, dar ne doare, eă atunci când ne bucurăm mai tare, ni-i răpese și iarăș ne lasă tronul văduvit, și pe noi plini de îngrijorare, că oare cine ne va mai veni de episcop.

Din fericire am fost ordinar întru preot de cătră Excelenția Sa mitropolitul Mihályi, Episcopul nostru pe acel timp, și iată, că a treia oară trebuie să treacă peste capul meu această îngrijorare de văduvie.

E mai ușor a lua bărbat probat, decât a aștepta cu frica în sin, că oare — din mulțime — cine va fi al nostru.

Dar noi ca cei mici, trebuie să suportăm toate.

Cu credința în Dumnezeu și convinși fiind, că dezi nici unul nu e al nostru, dar toți trei ai noștri au fost — și în sens mai larg, toți sunt ai noștri și azi, că una suntem — eu resignațiune așteptăm, și credem, că nu ne vor părăsi și ne vor trimite și noue pe cel dorit, ca vrednic următor al Lor.

Un preot din dieceza Lugojului.

Sfințirea bisericii din Istrău.

O zi de mare sărbătoare și nespūsă bucurie a fost ziua de 12 Noemvrie st. n., când s'a binecuvântat și sfințit nou zidita biserică în mica comună Istrău!

Zi de sărbătoare și de mare bucurie pentru Istrăuani, pentru că și-au văzut îndeplinită cea mai dulce speranță a inimilor lor; zi de mare bucurie a fost pentru cei ce au fost de față la sfințire, pentru că au văzut cu ochii un exemplu de neclintită cre-

dință și nespūsă jertfă, ca și care arareori poate omul vedea în zilele de astăzi!

Comuna Istrău zace în comitatul Sătmarului, cale de 1½ oră departe de Carei; abea numără 60 case, hotarul mic, ce nu îndestulește lipsele zilnice ale acestui popor; dar ce nu poate împlini pământul puțin, suplimente credința și sirguinta poporului, căci Istrăuanii au fost și sunt un popor evlavios, cu frica lui Dumnezeu, blând, râvnitor spre tot ce e bun și cu o diligență, care poate servi și altor comune de exemplu; lucrător de model, cari pe lângă hotarul lor, au lucrat în toate părțile, în alte hotară și în domenii, cari cunoscuți de oameni de cinste și diligenți, bucuros căpătau ori și unde pământ în parte. Numai astfel s'a putut întâmpla, că în restimp de zece ani Istrăul a făcut o așa propășire, avânt, ca și care niciări nu poate vedea omul!

În anul 1898 și-a zidit o școală de model cu spese de 2000 cor. acoperiți prin repartitie. Peste cinci ani și-a edificat casă parohială și toată parohia o au provăzut cu cinctură de sarmă împletită; ast an iară în restimp de 4 luni și-a edificat o biserică pompoasă cu spese de 27,000 cor.; 3 clopote noue și o cruce de piatră cu cinctură de fier înaintea bisericii.

Spesele zidirei noiei biserici se acopere din repartitie, cele trei clopote le-a turnat pe spesele a lor trei credincioși de acolo, asemenea și crucea a ridicat-o alt credincios.

În 12 Noemvrie s'a îndeplinit sfințirea nou ziditei biserici, prin delegatul episcopesc Magnificența Sa Mise Nyes, pe lângă asistința preoțimeii din district și din jur; s'a încunjurat biserică, după Utrenie apoi s'a celebrat S. Liturgie, sub care foarte frumos a cântat corul din Istrău. Învățătorul I. Rațiu merită toată lauda!

După s. Liturgie Magnificența Sa Nyes a ținut o predică de tot frumoasă despre Biserică! La fine tot poporul s'a adunat înaintea bisericii, unde de pe un amvon improvizat Valeriu Kiss, preotul din Tarcan, pe lângă o vorbire binemeritată, în care a amintit istoria comunității și deschilinit a accentuat progresul cultural, jertfele aduse și aducând cea mai sinceră recunoștință Istrăuanilor a cetit numele fundatorilor și binefăcătorilor bisericii!

Nu putem trece acest act de sfințire după șablonul îndatinat a publicațiilor fără ca să nu exprimăm sentimentele de admirațiune față de acest bun popor și conducătorii parohiei. Laudă și recunoștință vouă Istrăuanilor, cari în credință sunteți adevărați fi ai bisericii, pricepuți cuvintele și intențiunile păstorilor și conducătorilor voștri; Dumnezeu v'a binecuvântat și ajutat de ați putut îndeplini toate, a ridica așezămintele de credință și cultură, pe cari le demândă legea dumnezeiască și le poștește cultura și spiritul de progres. Liniștiți în conștiință și făloși de rezultatele strălucite, cu fruntea ridicată puteți sta de exemplu înaintea altor comune românești!

Laudă și recunoștință vouă conducătorilor — preot și învățător, cari lucrând în conțelegere și pricepând glasul poporului cel conduceți, deschilinit părintelui Teofil Vălean, care atâta a ostenit și alergat în toate părțile — și care prin zădul său un merit neperitor s'a câștigat — putuți ajunge la un așa frumos rezultat!

Laudă și mărire Tie atotputernice Doamne, căci văzând credința poporului bun, cu darul Tău cereșe ai binecuvântat ostenele lor și ai primit spre rodire de ani îndelungați jertfele umiliților Tăi servi!!

La zidirea nou edificatei biserici au contribuit: I. Giurga din Vezendie 800 cor.,

Dar cine ești, ce-atât de ticăloase
Pedepse iai, încât de e vr'o vină
Mai mare în iad, nu te și mai scărboase“.

Iar el atunci: „Cetatea ta cea plină
De pism'asa că dă din vas afară
M'avea cu dânsa 'n lumea cea senină.“

Ai voștri numele de Porc mi-l dară
Și-a gurii poftă fără saț făcu
Să plâng cum vezi în ploi, ce mă culcară.

Dar suflet trist nu singur sunt, o nu.
Căci toți aceștia pentru-aceeaș vină
Au tot aceeaș caznă“. Și tăcu.

Iar eu: „Mie inima tu, Ciaco, plină
De plâns când văd amarul, ce te bate.
Dar spune-mi dacă știi la ce-o să vină.“

Sărmanii fi ai urbei destinate?
Mai e vr'un bun în ea? Și de-unde ar fi
C'a 'ntrat astfel discordia 'n cetate.

O lungă ceart'a avea-vor și-or veni
La sânge-apoi, și cu rușine mare
Partidul alb pe negrii-i va goni.

Dar scris li e și lui să paț' atare,
Trecând trei ani, căci negrii-l vor înfrânge
Prin sila cui amic azi li se pare.

Mult timp ținându-și fruntea sus, vor strânge
Amar —
Ori cât s'or indigna și ori cât s'or plânge.

Iar buni sunt doi, dar nici o vază n'au
Trufia, pisma, pofta de avere
Sunt trei schintei, cari foc cetății dau“.

Așa-și vorbi gemuta lui durere.
Iar eu atunci: „Dorinții mele-i pune
Sfârșit te rog, să-mi spui ce-ți voiu mai cere.“

De Mosea și-alții demni, de Arogio spune,
De Farinata, Rusticuci, Teghiani
Și toți acei ce-au tins spre fapte bune.

Ei unde sunt? Răspuns te rog să-mi dai,
Că-i mare flacăra dorinții mele
Să știu de plâng în iad, ori sunt în raiu?

Iar el: „Ei sunt la duhuri mult mai rele,
Căci alte crime mai spre fund i-au dus —
De mergi și-atât de jos vei da de ele.“

Iar când vei fi în dulcea lume sus
De mine-aminte lumii tu-i mai adă!
Nu-ți spun mai mult și-ajungăți câte-am spus“.

Chiorăș el ochii-a întors să mă mai vadă
Puțin și capu-apoi văzui că-i pică
Căzând cu el la orbii săi grămadă.

Virgil atunci: „El nu se mai ridică
De-aici decât când ingerii-o să suno.
Vestind pe nori puterea inimică —

Găsindu-și toți mormântul trist, vor pune
Pe ei avutul trup și chip și-apoi
Suna-le-va ce 'n veci o să le sune!“

Vorbind puțin de viața cea de-apoi
Treceam acum prin plin de 'nflorare
Amestec orb de duhuri și de ploi.

Și-am zis: „Va fi pedeapsa lor mai mare
Măestre, 'nurmă dup'olor sentință?
Mai blând' o fi? Ori stând cum e și-atare?“

Iar el: „Să ai aminte-a ta știință:
Pe cât e mai perfectă, simte chin
Ca și plăceri, pe-atât ori ce ființă.“

De și nu merge acest popor meschin
Nici când spre-adevărata perfecțiune,
Ce-aici li-e știrb așteapt'acolo plin.

Vorbind mai multe decât pot eu spune.
Rotunda vale 'n arc am străbătut-o
Și-ajunși la locul pe-unde se scoboară

De marele dușman am dat, de Pluto.

(Repr. din *Căldindarul Unirei*.)

Zicale turcești.

Cântă cântecul cui te-a luat în trăsurd.

*

*Cine cade în apă, se prinde și de un
serpe.*

G. D. Szabo din Istrău 500 cor., P. Donc'a din Ujfalău 400 cor., vād. lui Mihaiu Holuban din Dorolț 400 cor., colecta preotului Valean din Istrău 262 cor., Istrăuanii din America 260 cor., Vasiliu Kővári din Boghiș 200 cor., vād. Buteneasa din Sanislau 200 cor., George Szilágyi din Sanislau 100 cor., Alexandru Marian din Ujfalău 100 cor., poporenii din Moftinul mic 295 cor., poporenii din Pișcari 184 cor., Consumul Istrău 500 cor., din colecte 2350 cor., poporenii din Giungiu 6870 cor., poporenii din Kisfalău 13950 cor., G. Popp tin. din Istrău 1 clopot cu 1573 cor., I. Baști posesor 1 clopot cu 465 cor., G. Balla din Istrău 1 clopot cu 410 cor., G. Nagy din Sanmielouș 100 cor., M. Pașcadi din Istrău 100 cor., I. Erdei din Dorolț 20 cor.

— Afară de aceste sume, cu daruri mai mici au contribuit foarte mulți din sat și jur, pe cari ai publica — neavând la mână listele — nu-i pot!

Toate spesele afară de contribuiri le dă poporul gr. cat. român din Istrău.

Pentru Iconostas și altariu singur George Popp tinărul a oferit 4000 cor.

Binecuvântăi Doamne și le răsplătește însutit.

A urmat prânzul la care s'a ținut toaste, iar seara 2 petreceri pentru inteligenți și popor; petrecerile încă au adus un venit curat de 1400 cor.

La sfințire au luat parte ca la 3000 oameni; frumoasă procesiunea a venit din Dorolți, Sănmiclaș, Giroit și Moftiu cu preoții în frunte!

Multe așa frumoase sărbători ne dăruiește Doamne!

Un participant.

Stipendiștii arhidieceșani.

Pe anul școl. 1911/12 s'au mai dat și următoarele ajutoare din fundațiunile arhidieceșane la sodali și elevi de meserii.

Din fund. Vancea „Cassa arhidieceșană“.

1. Șt. Puia, sodal ferar în Blaj	120—
2. T. Prună, elev ferar în Șercaia	80—
3. G. Tomoaș, elev croitor în Zlagna	40—
4. T. Radu, elev pantofar în Aiud	40—
5. I. Bucur, elev compactor în Viena	40—
6. T. Burian, elev cutitar în Turda	40—
7. Gr. Țiarca, elev ferar în Turda	13—

Din fund. Constantin Pappfalvi.

8. A. Pappfalvi, elev rotar în Popfalău	120—

Din fund. Basiliu Rațiu.

9. A. Stroia, elev comerc. în Făgăraș	40—
10. I. Ilirian, elev argășitor în Făgăraș	40—

11. I. Oltean, elev păpușar în Blaj	40—
12. Al. Păcurariu, elev mehanic, Blaj	40—

Din fund. Nic. Mănărăzan.

13. N. Frâncu, elev mehanic în Sibiu	50—
14. I. Pop, elev curelar în Săliște	50—
15. T. Borza, elev aurar în Turda	50—
16. A. Rațiu, elev cizmar în Turda	50—

Pe lângă acestea ajutoare, Excel. Sa P. Mitropolit *Dr. Victor Mihályi*, a împărțit ca și în anii trecuți din cassetă privată suma de 1000 cor. la sodalii și elevii de meserii, cari n'au putut fi împărțșiți din fundațiunile de mai sus.

Din fund. Tractului Fărăgău

au primit ajutoare următorii studenți:

17. D. Toncean, cl. VII. gimn. Blaj	50—
18. T. Moldovan, cl. II. " "	50—
19. E. Pinteș, " VII. " "	50—
20. V. Moldovan, " II. " "	50—

Din fund. Seminarul junimeii:

21. Victor Marian, cl. VI. Blaj	200—
22. Sorin Stoica " " "	200—
23. Oct. Hodărnău " V. " "	200—
24. Aurel Radu " " "	200—
25. Ioan Dersidan " II. " "	200—
26. Ioan Bozintan " " "	200—
27. Ioan Petruța " " "	200—

Reviste.

România. Mercuri s'a deschis de cătră M. S. Regele Carol noua sesiune parlamentară. După cuvenita slujbă religioasă la Mitropolie, Regele, însoțit de prințul moștenitor și de prințul Carol, a sosit la Cameră la orele 12. Dnii senatori și deputați întâmpină cu vii aplauze Maj. Sa și Alt. LL. RR. principii Ferdinand și Carol. Fiecare pasaje aplaudat viu de membrii Corpurilor legiuitoare, special pasagiul referitor la armată și reforme administrative. Reproducem aci pasajul referitor la actualul războiu și la situația și poziția ce trebuie să observe România:

„Inrestimpul dela închiderea sesiunii trecute un grav conflict a izbucnit între două mari Puteri, cu cari suntem în cele mai bune relații. Situația noastră ne-a impus dela sine și fără anume declarare o neutralitate absolută, care ne dă

putința de a contribui și noi la împedecarea ori cărei turburări a păcii în Peninsula Balcanică. Putem privi dar cu liniște și încredere viitorul fiindcă România este încunjurată de simpatiile generale și raporturile sale cu toate Statele sunt din cele mai cordiale.

În aceste vremuri cam încourate starea finanțelor noastre este așa de îmbucurătoare, încât putem îndestula pe o scară mult mai largă trebuințele armatei. Din an în an ea face progrese simțitoare, dovedite din nou la marile manevre din toamna aceasta, cu prilejul cărora trupele au arătat o coeziune și o rezistență cari ne dau siguranța că ostașul român va fi ori când la înălțimea chemării sale.“

După cetirea mesajului Regele se depărtă și Camera începe ședința. Se alege președinte C. Olanescu, iar vicepreședinți Deșlin, Greceanu, Vlădescu și Săulescu. La Senat se alege președinte fostul ministru G. G. Cantacuzino, iar vicepreședinți generalii Tell și Argeloiu, principele Callimachi și Missir.

*

Viena, 1 Dec. Ziarul „Reichspost“ anunță că ambasadorul Franței la Roma, d. Barrère, a propus guvernului italian, ca Italia se părăsească Tripla alianță și să adere la alianțele și amicitziile Franței. Propunerea a avut o primire simpatică din partea guvernului italian și s'ar fi ajuns la o înțelegere asupra punctelor mai principale.

Noutăți.

Din cauza Sfintei Sărbători de Luni, nrul proxim va apărea numai Țoi la orele îndatinate.

Intru mărirea lui Dumnezeu. În favoarea nou edificândei biserici gr.-cat. din comuna Chiraleș au dăruit: 1) „Bistrițana“ institut de credit și economii în Bistrița 50 cor. 2) Ungar Mihail din Chiraleș 10 cor. 3) Anica Herinean din Țigău 40 cor. 4) Ven. Capitlu diec. de Gherla din fondul dieceșan ardelean 100 cor. Pentru aceste da-

NEUMANN M.

furnisor al curții și camerei ces. reg.
în KOLOZSVAR, Mátyáskirálytér 14.

Mare asortiment în veșminte bărbătești, de copii și fetițe!

(72) 33—?

Prețurent ilustrat gratis și franco.

ruri marimonioase exprimăm și pe această cale în numele lui Dumnezeu mulțămitele ferbinți ale acestei micuțe parohii. Atotputernicul să le respâlătească cu darurile sale cerești. Chiraleș la 27 Noemvrie 1911. În numele comunității bisericești: *Alexandru Anca*, preot gr.-cat.; *Ioan Morar*, curator.

Prigonirea tricolorului. „Tribuna” primește următoarele rânduri dela un anonim: În 26 Noemvrie (Duminecă) intelectualii români din Gurabonț și împrejurime (com. Aradului) au avut o petrecere cu joc aici în Gurabonț. S'a jucat și „Călușerul și Bătuta”. Feciorii erau închinați cu brăuri tricolore și tot din panglici tricolore le erau și cocardele pe căciuli. Indată după sfârșitul petrecerii zbirii primpretorelui din Borș-sebiș, jandarmii, au confiscat toate brăurile și cocardele pe motiv de agitație împotriva statului. Ordonanța „intimă” a conelui Kuen-Héderváry se respectă deci și la noi. Aviz deputaților noștri.

Dela Societatea meseriașilor noștri. Duminecă în 26 Noemvrie a avut loc a doua conferință pentru meseriași.

A vorbit dl profesor Simion Gocan despre „Stilurile în edificare”. — Dsa ni-a pus în evidență prin o expunere la înțelesul tuturor felul de edificare la deosebitele popoare, începând din timpurile cele mai vechi și până în zilele noastre. Conferința a fost însoțită de producțiuni cu schiopicul. Public a fost numeros și urmărind cu atențiune spusele dlui conferențiar l'a aplaudat cu căldură. Au declamat Dșoara Puia, „Mama” de G. Coșbuc, iar sodalul Olejanschi „Legenda dela Rucăr” de Macedonski.

Conferința a treia va fi Duminecă în 3 Decemvrie la ceasurile obicinuite. Conferențiar dl profesor Dr. Octavian Prie.

Protest evreesc. În Rusia convenind vre-o 800 de rabini, au semnat o declarațiune, prin care protestează energic contra legendei omorului ritual. Căci dupăcum declară rabini prin protest, religiunea mosaică în general condamnă cu toată energia omuciderea și nu există nici măcar o sectă evreească, care ar recunoaște omorul ritual. Poate mințește Talmudul.

Accident într'o biserică. În biserică Notre Dame din Paris, în timpul unui botez s'a desprins un candelabru de 400 kg. și a rănit mortal patru persoane.

Descoperirea unei cetăți romane în jud. Dolj. Ziarul „Minerva” scrie: În urma unor săpături făcute în comuna Răcari din jud. Dolj, s'a descoperit însemnate rămășițe istorice din timpul Romanilor. E vorba de o cetate romană, care s'a descoperit. Muzeul Național din București, a pus la dispoziție pentru săpături 5000 de lei, ca împreună cu direcția Muzeului național din Craiova să dispună a se face săpături și să se desgroape aceste importante rămășițe.

Milioane pe tutun. Administrația monopolului tutunurilor a publicat zilele acestea datele statistice privitoare la fumat pe timpul din Ianuarie până la sfârșitul lui Septemvrie 1911. Conform acestor date în primele nouă luni ale anului s'au consumat 20 de mii kilograme de tabac (tutun pulverizat) 450 de milioane pachete de tutun, țigări: 3 milioane regalitas, 22 milioane trabuco, 14 milioane britanica, 62 mil. cuba, 77 mil. portorico, 7 mil. virginia ș. a. S'au încasat cu totul 114 milioane cor.

Alegere. În alegerea ținută la 1 Decemvrie în Blaj, pentru comitetul comunal, membrii ordinari au fost aclamați: Dr. Ambrosiu Chețian, Gavril Precup, Dionisie Trifan, A. C. Domsa și Dr. Octavian Prie; iar suplenți: Eugen Nicola și Augustin Stupar.

Copilul artist. Din Paris se anunță că băiatul unui oficiant de poștă din orașul Rennes a stârnit o senzație generală. Abia a implinit 7 ani și deja compune, cântă la pian simfonii și sonate cu cea mai artistică gingășie. Profesorii dela academia de muzică din Rennes văd în acest băiat un „fenomen al veacului”.

Concertul teologilor. Printr'o regretabilă greșală s'a uitat să se amintească în „cronica locală” din numărul trecut, că acompaniarea la pian a tuturor cântărilor dela concertul teologilor, a făcut-o cu multă priecere dșoara *Lucia Mureșianu*. Facem cvenita îndreptare!

Rusia contra alcoolului. Duma rusească a primit un frumos proiect de lege, care oprește vânzarea alcoolului în întreprinderile de stat. A adus deciziunea, ca în școlile medii să se arete elevilor tot într'una influința d'asastroasă a alcoolului asupra organismului omenesc, asupra societății, asupra statului.

Frumos!

Uu furt; îndrăsnit. Hoți necunoscuți au spart în noaptea de 29 spre 30 Noemvrie magazinul gării din Huedin și din cassa aceleui magazin au furat aproape 10.000 cor. Abia dimineața au dat de pagubă slujbașii din gară, iar hoții au dispărut fără urmă. Să crede înse că vor fi aflați, cu toate că numai nești hoți binepricepători în ale hoției au putut să săvârșească acest furt într'o gară cu circulație așa de mare ca a Huedinului.

Din războiul italo-turc. Într'o casă situată în apropiere de moschee, s'au găsit 28 cadavre de bersaglieri italieni. Corpurile erau mutilate într'un mod barbar. Într'un cimitir din apropiere s'au mai găsit alte 7 cadavre de bersaglierii căzuți în luptă îngropați de vii, cu capul afară din pământ. Un alt cadavru, a fost găsit oribil mutilat, străpuns în nenumărate locuri cu lovituri de pumnal, ochii fiind scoși și cusuți de obraji. Fetele cele mai multe de cadavre sunt de nerecunoscut din cauza contracțiunilor spasmodice pricinuite de mutilările suferite.

Cheltuelile războiului italian. Guvernul italian a preliminat până în 30 Noemvrie a. c. 65 milioane de lire, pentru războiul din Tripolitania.

Milioane furate. Din Constantinopol primim vestea, că din cassa ministerului de finanțe s'au furat patru milioane de coroane. Făptuitorul încă nu s'a descoperit.

Stomacul stricat, care prin picuri și prafuri se aduce cu greu în ordine, cu apa naturală amară *Francisc Iosif*, care are efect purgativ, se vindecă ușor. Umflarea, arsura din stomac și durerea nervoasă de cap încetează deja la primele ocazii de folosire. La folosirea regulată a apei naturală amară Francisc Iosif curată țeva digestivă, și chiar și la oameni prea mănăcioși face imposibilă iregularitatea neplăcută. Dr. Iules Felix, directorul spitalului S. Gertrud, „ține apa naturală amară Francisc Iosif ca pe cea mai eminentă întăritoare de stomac”. — Se află în farmacii și speterii. (31)

A apărut:

Călinarul „Unirei”,

de un cuprins bogat și variat. Partea literară și economică e peste 160 pagine tipar, având numeroase ilustrațiuni și vederi dela adunarea de astăvară dela Blaj. Pentru orientarea cetitorilor noștri schițăm aci cuprinsul părții literare și economice:

Serbările culturale dela Blaj: a) *Introducere*, preziua serbărilor, seara de cunoștință, Blajul iluminat.

b) *Ziua primă:* Sta liturghie, adunarea generală a Asociațiunii — ședința primă, deschiderea expoziției; banchetul; conductul etnografic și petrecerea populară; concertul.

c) *Ziua a doua:* Acte de pietate; adunarea generală a fondului de teatru — ședința primă; ședința festivă a secțiilor Asociațiunii; prânz festiv în onoarea oaspeților; ședința a doua a Asociațiunii; Vlaicu; Mănăstirea Argeșului; bal.

d) *Ziua a treia:* Ședința a II-a fondului de teatru; prânzul mitropolitului Mihályi dat în onoarea artiștilor; ședința a treia a Asociațiunii; alegerea prezidenților; teatru.

e) *Expoziția despărțământului Blaj:* Secția școlară; istorică-culturală; a industriei de casă; secția silvanică-agricolă; a industriei și comerțului și tipografia seminarială.

f) *Post festu.*

Apoi:

Din „*Divina Comedie*”: *Infernul*: traducere în versuri de George Coșbuc (pusă la dispoziția Unirii de ilustrul autor cu ocaziunea petrecerii dsale în Blaj. Notele la *Infern* le-a scris dl prof. seminarial Dr. Alexandru Nicolescu.)

Blajul, poezie de Rello.

Tata-Moș, de Alexandru Ciura. (Din volumul scriitorului, ce a apărut de curând).

Poporul, schiță de T.

Cel mai tânăr fondator. O pagină comemorativă scrisă de Al. Ciura, despre Vasile Zehau, un elev al Dsale:

Poezii, de Oct. Goga și Cincinat Paulescu

O poveste, de Carmen Sylva.

Impresii din văzduh, de Aurel Vlaicu.

Doze serbări culturale. (Desvălirea monumentului Eminescu la Galați și iubileul universității dela Iași).

Glume, snoave, povești etc.

Cum să ne apărăm de păduchii de trunză, de dl Ioan Pojan absolvent al școlii de pomologie și aplicat la domeniul metropolitan.

Partea economică: Călinarul stuparului, împărțit pe cele douăsprezece luni.

Sunt tot atâtea articole scrise de mâinile cele mai competente, cari fac acest bogat material interesant și atrăgător.

Atragem de cu vreme atențiunea cetitorilor asupra Călinarului Unirei, care va fi un decor pentru ori care casă românească. Căci așa o carte actuală cu atâtea pagini vrednice de păstrat pentru posteritate e o raritate.

Se poate comanda la *Librăria Seminarială* în Balázsfalva—Blaj și costă:

70 fl. + 10 fl. porto.

Partea Literară.

Sborul dela Simplon.

(Continuare.)

Christiaens, carele se afla la telefon pe Simplonculm (2008 m.) încă a văzut ascensiunea. „Acum a dispărut“ suna ultima știre dela Brig. Atunci toți cei din hotel eșiră pe terasă. Așteptau cu frică pe aviatorul îndrăzneț. Zuruitul unui motor! „E aci“, strigă Christiaens. Dar e numai un automobil, carele găfăe pe vale în sus. Trec minute chinuitoare. Binocurile tremură în mâni. „Să înțelege de sine, că aceasta este o întreprindere imposibilă. Cum s'a și putut gândi cineva la un astfel de lucru!“ vorbeau privitorii, tremurând pentru vieța cutezătorului sburător. În sfârșit Christiaens îl zărește. Un strigăt de ușurare și de entuziasm eși din toate pepturile. O pasere la o înălțime amețitoare! Se pare, ca și când aripa dreaptă ar atinge piscul dela Glisshorn (2528 m.) Îndărăptul său lucea piscurile ghețoase, dedesubtul său e o prăpastie de 1000 m. Paserea devine tot mai mare; încunjură cu multă ușurință piscul Staldhorn (2473 m.) și Schilhorn (2649 m.) și la 1:46 trece peste vârful pasului. Hotelul rămâne la stânga. Christiaens și încă vre-o câțiva năvălesc spre un automobil, pentru a alerga în urma lui. Cum șed față în față, observ, că ochii li-s roșii. Doi gendarmi, cari deasemenea erau în automobil, plâng și murmură încet: „Doamne! Doamne!“ După ce Chavez cotește în valea Krummbach, se coboară pentru a fi scutit contra vântului ostic. Deoarece se afla chiar deasupra câmpurilor ospitelui, cei din automobil credeau că el se va folosi de ocaziune și va aterisa. Chavez însă sboară mai departe, urmărit de privirile admiratoare a călugărilor mănăstirei și a călătorilor ce se aflau acolo. Cei din automobil strigă entuziasmați: „Trăiască Chavez, trăiască! Dumnezeu te păzască! Trăiască!“ Și cum el se depărtează tot mai tare, ei strigă beți de bucurie: „A câștigat, a câștigat! Victorie!“ Numai Christiaens, care nu-și lua ochii de pe el, vorbește cu voce năbușită: „Încă nu! Dumnezeuule, încă nu!“ Acum la aparat se văzu un fulger. Credeau deja că văd o flacără, a fost însă numai o rază de soare, carea alunecă peste învălișul de nichel. O lovitură de vânt atinge aripa dreaptă, aparatul se apleacă câteva momente într-o parte, se clătină și se îndreaptă iarăși. Pe când pe distanța făcută până acum atmosfera a fost aproape de tot liniștită, de aci înainte urmează unele lovituri de vânt. Dar ce este aceasta față de vântul ce a domnit aci înainte numai cu câteva ceasuri! Aviatorul se apropie de satul Simplon. Trecând dispărea dinaintea automobilului ce-l urmărea, îl observă locuitorii din ținutul acela. Un pășor coboară în sărituri mari pe munte în jos, cade, se ridică iarăși, strigă și gesticulează cu mâinile, ca nebun. Oamenii ies toți de prin case și stau încrămășiți de mirare, după ce pasărea uriașă a dispărut deja. La Algaby (1232 m.) Chavez părăsește valea râului, pe carea și-a făcut până acum drumul. Râul Krummbach, carele de aci înainte se numește Doveria,

intră în fundătura dela Gondo, o vale îngustă mărginită cu păreți de stânci înalte. Chavez s'a fost hotărât chiar dela început, să încunjure această „fundătură a iadului“ și prin o cotire la dreapta, peste pasul Munchera (Monscera, 2117 m.) să sboare direct la Domodossola. Pentru a cunoaște exact ținutul acesta, el a fost mai de multe ori pe Camozellhorn (Pizzo Pioltone, 2621 m.) Așadar la Algaby cotește într-o vale laterală și crede deja, că a trecut peste ce a fost mai periculos. Însă la Furgge, spre stânga dela Tschuggmatthorn (2324 m.) îl lovește deodată un vânt puternic. Și acum urmează un atac turbat al vânturilor. Adevărate lovituri de baston vâjăe asupra lui din toate părțile, de sus și de jos, dela dreapta și dela stânga. Este învărtit ca o mince și face sărituri de 50—60 m. Părea, că cineva ar fi voit să smulgă aparatul de sub dânsul. Văzând aceasta, se hotărî, să abstea dela sborul peste pasul Munchera. Cu o admirabilă prezentă de spirit cărni aparatul spre stânga în valea Zwischbergen, carea conduce la Gondo, printre Seehorn (2454 m.) și Camozellhorn. Valea este foarte îngustă și mai periculoasă decât fundătura dela Gondo. Plutind la o înălțime de vre-o 2000 m. trece norocos dincolo. La Gondo, ultimul sat elvețian, ajunge iarăși în valea Doveria, pe carea a voit s'o încunjure. Sburând mai departe, se ținea mereu pe partea dreaptă a văii, ceva mai jos decât coama muntelui. Vântul este cam târșor, însă acum îl are în spate. Aparatul înoată pe valurile vântului ca o scândură pe marea furtunoasă. Astfel-el sboară cu o repeziune de 100 km. vre-o 7—8 km. fiind admirat de locuitorii întregii văi. Toți îl iubilează; femeile își smâncesc cărpele de pe cap și le agită în aer. Mai târziu s'a spus că aviatorul a fost văzut de pe un tren. S'a dat signalul de alarmă, trenul se opri, toți se coborîră din tren și priviră cu respect la mijlocul de comunicațiune al viitorului, care înainta așa de liber prin aer, pe când trenul lor era legat de șinele de fer și trebui în curând să se vâre, la Iselle, într'un tunel lung și întunecos, pentruca să treacă dincolo de munte.

La Varzo (568 m.) valea se lărgește. Înălțimile din partea stângă i-se par lui Chavez mai ușoare. El sboară peste acele și-și urmează drumul mai departe, tot pe partea stângă. Totodată se coboară dela înălțimea relativă de 1500 m. cu 500 m. A observat, că s'a stricat ceva la aparat. Însă acum se află într-o zonă liniștită. Deja sboară pe ținut italian. Peste frigul, de care s'a temut atât de mult, a trecut. Aier mai molatec îl încunjură acuma. Dedesubtul său se întind parcuri de castani și vii, deasupra sa strălucește soarele pe cerul azuriu. La Crevola cotește la dreapta în Valle d'Ossola și grăbește ca fulgerul cătră sud, spre orașelul Domodossola (270 m.) coborând într'una.

Ceva cam spre sud dela Domodossola îl așteaptă prietinel său intim Duray. Acesta a făcut deja toate pregătirile pentru aterisare, la locul designat dinainte. Pânze albe sunt întinse, în forma crucii. Se adunară câteva sute de privitori. Toți se uită plini de așteptare cătră pasul Munchera. Se vedea, cum pe piscurile din apropiere se vedeau signale heliografice. Deodată strigă Duray: „Iată-l!“ Ochiul său ager a descoperit un punct mic, negru, carele se apropie de cătră nord, prin valea cea largă. El

devine tot mai mare și coboară repede dela înălțimea de peste 1000 m. În tăcere absolută ascultau cu toții la zuruitul motorului, ca și când le-ar fi teamă, ca nu cumva prin vre-un zgomot să-i conturbe mersul. Trunchiul aparatului strălucește în lumina soarelui. La 2:11 a trecut deja peste Domodossola. Numai un km. mai are până la locul de aterisare, însă la înălțime de vre-o 400 m. Duray se teme că nu-i observă sămnelul, și clătină dia toată puterea steagul său cel alb. Privitorii îl aclamează entuziasmați, și își agită pălăriile, căciulele și batistele. Chavez a observat semnalul. La o înălțime de 200 m. cam 400 m. dela cruce, își oprește motorul și coboară oareșicare distanță în direcție piezișă. La depărtare de 100 m. își pune iar motorul în mișcare, pentruca, după cum se pare, să încunjure un drum cu gropi adânci, carele strătaia câmpia. La înălțime de 10 m. sboară peste mulțimea entuziasmată și peste cruce. Totul merge în ordine. Deja îl străbate gândul, că în momentul următor să va coborî ca învingător, când peste ochii săi să lăsă noapte neagră, iar când după câteva minute și-i redeschide, zace, plin de durere, lângă o grămadă de rude și pânze și privește în fața palidă de spaimă a prietinelui său Duray. „E grozav! Grozav!“ murmură el.

(Va urmă.)

Proprietar-editor: Aurel C. Domșa.

Redactor responsabil: Augustin Gruția

Concurs.

Direcțiunea »Economului« publică un concurs pentru nou creatul post de *revizor-agronom* cu misiunea de a revizui însoțirile de credit și împrumuturile dela sate și cu îndatorirea de a conduce acțiunea agrară a institutului în centru și de a organiza tovărășii economice, cursuri pentru analfabeți și conferințe agricole la țară. Aplicarea va urma interimal pe un an de probă.

Oferenții vor binevoi a-și înainta ofertele dimpreună cu actele de legitime și condițiile de retribuire, la cari reflectează, cel mult până în 15 Decembrie 1911 st. n.

Direcțiunea »Economului« Cluj.

(102) 2—3

MOBILE

Dormitoare, prânzere, chilii de domni, saloane, aranjare completă de hotele, cafenele și castele, mobile de fier și de aramă, tapete, perdele, policandre și pianuri se spezează ori unde

cu bani gata sau în condițiuni de plată foarte favorabile.

Un mare și pompos album de mobile 1 cor. La aranjări complete se trimite agent cu modele, ori unde, fără a se socoti spese pentru asta.

Modern Lakberendezési vállalat

Budapest, IV., Gerlóczi-utca 7. sz.

(88) 15—104 (Központi városháza mellett).

MOBILE!

cine vorește se cumpere mobile bune și trainice să se adreseze cu deplină încredere lui

D. Schmidt

negustor de mobile și măsar în **Mediaș—Medgyes,**

care are un depozit bine asortat cu tot felul de mobile, precum: scaune, divanuri, icoane, oglinzi, apoi mobile de lemn moale și rechizite de culină.

(50) 26—26.

Birou de informații!

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provincă, m'am hotărât să deschid în Budapesta un

Birou de informații și Agentură românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în restimp de 2—3 zile, ori-și-cui rezolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit. Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă. Fac tot felul de mijlocii comerciale și comande. Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. OLARIU, Budapest, Lajos-u. 141. III/19.
(85) 8—12

George Dundler

curelar și șelar
în **Mediaș—Medgyes**
A. Kovács-utca.

Recomandă marele său asortiment de tacâmuri (hamuri) fine pentru cai de paradă și pentru cai de lucru.

În depozitul său bine asortat se află șele de calitate cea mai bună; precum și tot felul de scule pentru șele, harapnice (biciuri) și toți articlii aparținători branșei acesteia.

Primește reparaturi și le efectuește prompt.
(84) 10—26.

MÁTYÁS ȘI TRATTNER

rafinată și depozit liber de spirt, stabiliment pentru denaturare de spirt în **BARÓT** (cott. Háromszék).

Fabrică (fierbe) și livrează pe lângă condițiunile celea mai favorabile spirt brut, rafinat și denaturat.

Provocându-Vă la această foarte cereți oferte de prețuri.

(56) 25—26

A apărut: **Elemi Népiskola Ertesítő könyvecske — Indice pentru școlile populare primare.** Costă leg. 30 fil. + 10 fil. porto
Se află de vânzare la **Librăria seminarului teologic greco-catolic din Blaj—Balázsfalva.**

Picurile de stomac ale lui BRÁDY

produse cu marca de scutiță: Vergură Maria de Mariaczell, în decurs de 30 de ani intr'atât s'au răspândit încât nici într'o casă nu pot lipsi. Cu neajuns efect se folosesc aceste picuri în *contra stricării stomacului, a arsurii de stomac, a incuierii scaunului, sgarciului de stomac și cap, a vomării, insomniei, anemiei ș. a.*

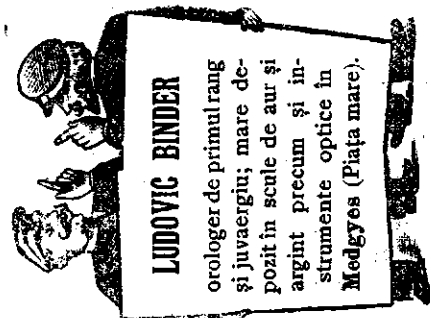
Se află de vânzare în toate farmaciile: 1 sticlă mare cor. 1'60 sticlă mică 90 fil. Pentru 6 sticle Cor. 5'40, 3 sticle mari Cor. 4'80 dacă se trimite banii înainte, le spedează franco:

farmacia **BRÁDY K.**
a „Magyar Királyhöz“ Bécs
I., Fleischmart 2., Depot 5.

Să fim atenți la marca de scutiță, care reprezintă pe Vergură Maria de Mariaczell, precum și la pachetarea roșie și a subscrierii care este copia celei de pe chipul acil alăturat

(2) 24—25

Prețuri fixe, solide!

(99) 3—26

Recomandă atențiunii On. P. prăvălia sa bine aranjată. Mare asortiment în Cadourii de Crăciun și de Anu' nou.

Serviciu culant!

Dr. Constantin Manea

aduce la cunoștința On. P., că și-a mutat cancelaria advocațională în **ERZSÉBETFALVA (Vörösmarty-utca 7).**

(101) 2—4

AVIS!

Recomandăm cu toată căldura noua noastră agentură ce s'a înființat și deschis în opidul **Blaj**, în noul edificiu al dlui farmacist **Schiesl** în catul deasupra.

Se primesc depuneri spre fructificare, cu 5—5½% interese.

Depuneri și ridicări se pot face și prin postă.

Acordăm împrumuturi hipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ pe anuitați cu 5¼ interese.

Escomptăm cambii și acordăm credite cambiale cu cavenți și cu acoperire hipotecară, pe lângă condițiunile cele mai favorabile.

Deslușiri dăm cu plăcere.

Banca de tovarășie soc. pe acțiuni din **Elisabetopole** ca agentură în **Blaj.**

(93) 7—?

Frideric Ipsen și soțul

Depozit special de ghete în

Sighișoara, — Medgyes (Piața mare Nr. 26), — Brașov.

Prețuri la pereche:

Cele mai bune 16 cor. 50 fil.
De gală . . . 20 „ 50 „

Specialitate:

Ghete sanitare pentru copii.

Box Calf cu găitane; Americani cu talpă dublă pentru Domni 16 coroane 50 fil.

„Prețcurant gratis și franco“.

(98) 3—26.

Singurul institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

— SIBIU —

Strada Cîsnădiei 5.

Strada Cîsnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. în condiții avantajoase și cu premii ieftine.

Asigurări pe viață

(pentru preoți și învățători confesionali romani gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu termen fix, cu plăți simplă sau dublă a capitalului, asigurări de pensii și de participare la câștig, asig. de zestre și asig. populare pe spese de înmormântare. Mai departe contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig. p. pagube la apeducte,

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1910	K.	5,008,540-78
Capitale asigurate pe viață achitate	„	4,884,801-12
Starca asigurarilor cu sfârșitul anului 1910	foc	119,839-92
	vieată	11,020,266-
Fonduri de întemeiere și de rezervă	„	2,428,317-

Prospecte și informații se dau gratuit în birourile Direcțiunii și la toți agenții.

Persoane versate în achiziții cu cercuri bune de cunoștință se primesc în condiții favorabile în serviciul institutului.

(88) 78-7

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătorii de clopote și fabrica de scaune de fer pentru clopote a lui

ANTONIU NOVOTNY

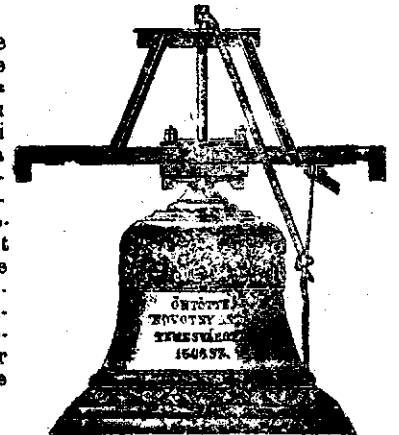
in Timișoara-Fabric

(91) 8-12

— clopotele gaurite —

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, decât cele de sistem vechiu, așa, că un clopot patent de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 461 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal.

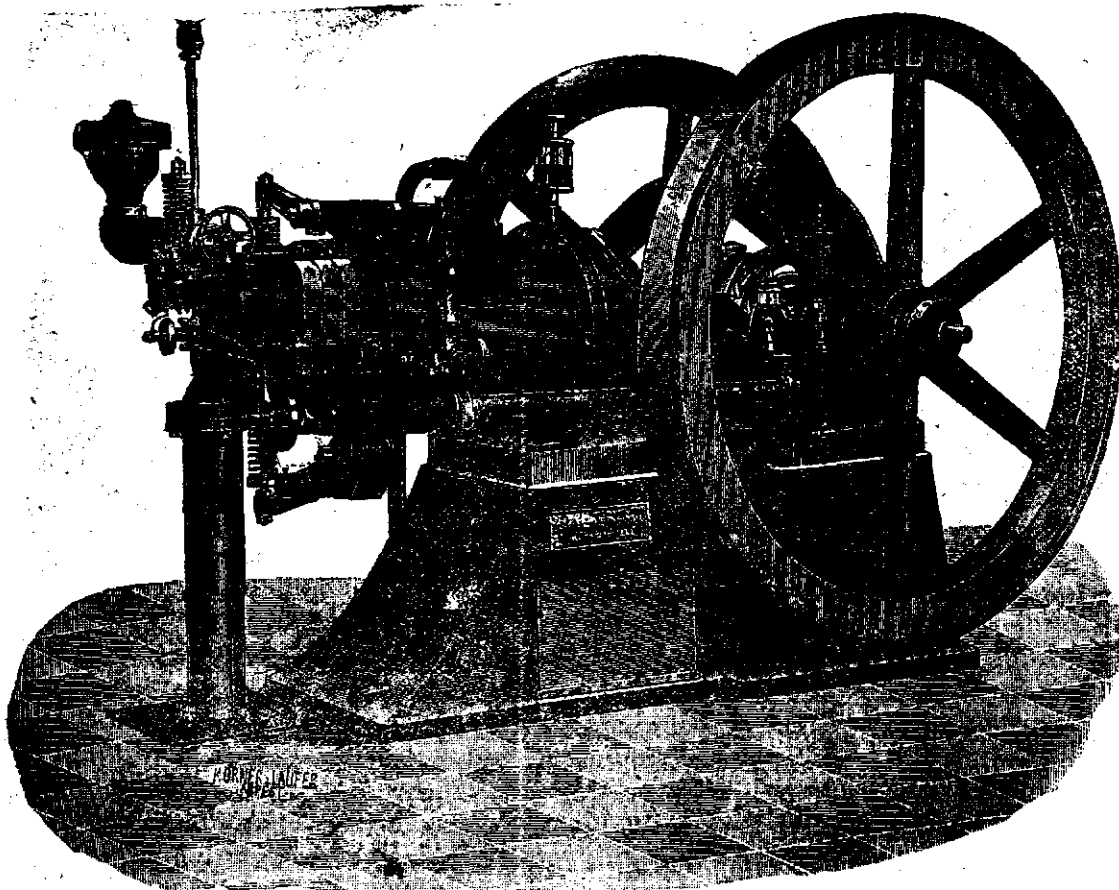
Proșcuranțori ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

Sprijiniți industria română!

PRIMA FABRICĂ ROMÂNĂ DE MAȘINI
din Austro-Ungaria

EUGEN NICOLA

Blaj—Balázsfalva.

Subscrisul recomandă celea mai practice pluguri și mașini economice. În depozitul meu se află totdeauna gata celea mai renumite motoare de benzin, locomobile și garnituri complete pentru imblătit cu motor. Motoare de benzin stabile, motoare pentru gaz sugativ. Mori de măcinat și tot felul de mașini economice, pe cari le vând cu

prețuri moderate și condițiuni de plată favorabile, în rate.

— Cea mai mare garanță. —

Nime să nu-și cumpere pluguri sau mașini economice până nu cearcă la firma

Eugen Nicola

prima fabrică română de mașini
in Blaj—Balázsfalva.

Deslușiri și informațiuni se dau gratis.

(98) 86-52

Sprijiniți industria română!